

Lupalautakunnan lausunto Neste Oyj:n Naantalin terminaalien ympäristölupahakemuksesta

Lupalautakunta 30.08.2022 § 61
1207/11.01.00.00/2022

Valmistelija: ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää lupalautakunnan lausuntoa Neste Oyj:n Naantalin terminaalien toiminnan muuttamisesta ja toiminnan aloittamislupahakemuksesta. Lausunnot on saatu lisäämään 31.8.2022 saakka. Asian diaarinumero on ESAVI/12155/2022.

Hakemusasiakirjat ovat luettavissa aluehallintoviraston lupatietopalvelussa <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/2183964>.

Hakemus ja toiminta

Neste Oyj:n Naantalin öljynjalostamon toiminta on päätynyt 31.3.2021. Jalostamoalueeseen kuuluneiden öljysataman, jakeluterminaalien, säiliöalueiden ja käyttöhyödykealueen toiminta jatkuu Naantalin terminaalina. Hakemus koskee öljynjalostuksen lopettamista ja toiminnan muuttamista terminaalitoiminnaksi.

Neste Oyj:n Naantalin terminaalien toiminta kattaa nestemäisten polttoaineiden, liuottimien ja bitumituotteiden varastoinnin, öljysataman ja jakeluterminaalien. Terminaalien toiminta oli osa Naantalin jalostamon toimintaa vuosina 1957–2021. Satama on ollut toiminnassa vuodesta 1948 alkaen. Terminaalissa varastoitavat tuotteet ja sieltä jaettavat tuotteet jalostetaan muualla.

Perinteisten öljynjalostuksen tuotteiden lisäksi Naantalin terminaalilla esitetään varastoitavaksi uusiutuvia ja jätteperäisiä raaka-aineita Neste Oyj:n jalostamoiden toiminnan tarpeisiin. Uusiutuvat ja jätteperäiset raaka-aineet käsittävät kasvi- ja eläinrasvoja, nesteytettyjä uusioraaka-aineita, kuten pyrolyysiöljy ja muut muovi- tai rengasperäiset öljyt, ja metsäteollisuuden sivutuotteita. Varastosäiliöissä tehdään myös valmiiden tuotteiden sekoittamista tuotekomponenteista. Öljysatamassa on kolme laituria, joilta voidaan lastata ja purkaa nestemäisiä raaka-aineita ja tuotteita. Lisäksi jätevedenpuhdistamon toiminta jatkuu terminaalien tarpeita varten. Naantalin terminaalien toiminta on ympärivuorokautista ja ympärivuotista.

Naantalin terminaalien öljysataman aluskäyntien määräksi arvioidaan noin 220 alusta vuodessa. Öljynjalostamon toiminnan aikana oli noin 320 aluskäyntiä vuodessa. Öljysataman läpimeno arvioidaan jatkossa noin 2,3 miljoonaa tonnia vuodessa aiemman 4,8 miljoonan tonnin sijaan. Jakeluterminaalista jaeltavissa määrissä ja säiliöautoliikenteessä ei tapahdu muutoksia. Jakeluterminaalien läpimeno on noin 1,2 miljoonaa tonnia vuodessa.

Terminaalit hankkii tarvitsemansa raakaveden Naantalin vedeltä. Jäähdytysvettä ei enää käytetä jalostamatoiminnan päätyttyä. Terminaalien palovesipumput ottavat paloveden merestä koestuksia varten ja mahdollisessa tulipalotilanteessa.

Hakija hakee ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista oikeutta jatkaa Naantalın terminaalin toimintaa lupapäätökseen kohdistuvasta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Naantalın terminaalin toiminta sisältyy voimassa olevaan ympäristölupaan ja tämän toiminnan vaikutukset ympäristöön ovat huomattavasti öljynjalostuksen aiempaa toimintaa vähäisemmät.

Toiminnasta aiheutuvia päästöjä

Naantalın terminaalin toiminnasta aiheutuu päästöjä ilmaan kahdesta kuumaöljyuunista, joita käytetään säiliöalueilla bitumisäiliöiden lämmittämiseen sekä satamassa käyvien laivojen päästöistä. Lisäksi terminaalin toiminnassa syntyy haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) päästöjä säiliö- ja lastauspäästöinä sekä jätevesijärjestelmän päästöinä.

Toiminnan muutoksen myötä päästöt ilmaan pienenevät merkittävästi. Terminaalitoiminnan rikin- ja typenoksidien päästöt ovat noin 98-99 % pienemmät kuin öljynjalostamon. Haihtuvien hiilivetyjen (NMVOC) päästöt ovat noin 60 % pienemmät kuin jalostamotoiminnan aikana.

Terminaalialueen jätevedenpuhdistamolta syntyy jätevesipäästöjä mereen. Naantalın terminaalin jätevesilaitos on suunniteltu öljyisten vesien käsittelyyn. Jätevesien puhdistus muodostuu kolmesta eri käsittelyvaiheesta; mekaanisesta, kemiallisesta ja biologisesta. Jätevesilaitoksella käsitellään terminaalin öljyiset vedet, saniteettivedet ja osa alueen sadevesistä. Jätevesilaitoksen päästöjen mereen arvioidaan pienentyvän etenkin typen osalta, mutta terminaalitoiminnalle ominainen päästötaso ei ole vielä vakiintunut.

Naantalın terminaalin pääasialliset melulähteet ovat satamassa purkavat laivat ja säiliöautoliikenne. Ympäristömelun nykyisten luparajojen ei hakemuksen mukaan arvioida ylittyvän lähimpien asuinalueiden luona Naantalın terminaalin toiminnasta johtuen. Naantalın terminaalin aiheuttamien melutasojen arvioidaan laskevan verrattuna öljynjalostamon toiminnan aikaisiin melutasoihin.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila

Päätösehdotus

Lupalautakunta antaa aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon:

Lautakunta toivoo, että terminaalin toimintaa koskevat päätökset yhdistetään yhdeksi uudeksi lupapäätökseksi, jossa on selkeästi numeroidut määräykset.

Hakemuksessa on esitetty eräiden ilmapäästöjen seurannan tai raja-arvojen poistamista, mutta terminaalin toiminnasta aiheutuu edelleen merkittävä määrä päästöjä. Keskeisille päästöille ilmaan ja mm. varastoinnin ja lastauksen haihtuvien yhdisteiden päästöille ja niiden vähentämiselle tulee antaa määräykset. Haihtuvien yhdisteiden päästöjä ja vuotoja tulee tarkkailla edelleen.

Terminaalin toiminnasta syntyy hajua asuinalueille laivojen purusta. Purku- ja lastaus tulee toteuttaa siten, että hajukaasuja pääsee ilmaan mahdollisimman vähän.

Eläinperäisten ym. jäteperäisten raaka-aineiden varastoinnista, käsittelystä, purku- ja lastaustilanteista ei saa aiheutua hajuhaittaa.

Mahdollisia hajuongelmia ja niiden vähentämistä varten tulee antaa riittävät määräykset.

Hakija on esittänyt muutoksia jätevesiä koskeviin määräyksiin. Toiminnalle tulee antaa riittävät määräykset jätevesien kuormituksen rajoittamiseksi. Jätevesipäästöjen raja-arvot esitetään hakemuksessa säilytettäväksi ennallaan, kunnes jätevesilaitoksen toiminta vakiintuu terminaali-toiminnan kuormitustason mukaiseksi. Lautakunnalla ei ole huomautettavaa kuormitustason selvittämiseen tarvittavaan aikaan. Jätevesimääräykset tulee kuitenkin tarkistaa vastaamaan terminaalin toimintaa.

Saniteettivesien eriyttämistä umpisäiliöön tarkastellaan hakemuksen mukaan keväällä 2021. Jätevesilaitoksen vesienkäsittely ei ole suunniteltu saniteettivesille, joten ne tulee kerätä erikseen ja toimittaa yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle.

Toiminnasta aiheutuvaa melua tulee tarkkailla ja rajoittaa tarvittaessa. Ympäristöpalvelujen tietoon on tullut aika ajoin ilmoituksia matalataajuisesta melusta eri puolilta Raisiota ja Naantalia. Melun luonteen vuoksi lähdeettä on ollut vaikea selvittää. Jos Naantalain terminaalin toiminnassa on matalataajuisen melun lähteitä, tulee melua rajoittaa, mikäli siitä voi arvioida olevan haittaa ympäröivälle asutukselle.

Jätteiden varastointi- ja käsittelykentän tulee olla tiivispohjainen ja valumat ja hulevedet tulee kerätä hallitusti ja tiiviisti viemäröitynä. Öljyisten vesien johtaminen tulee tapahtua öljynerotuskaivojen kautta.

Häiriöistä ja poikkeuksellisista tilanteista tulee ilmoittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle myös tilanteessa, josta voi aiheutua hajua tai muuta häiriötä ympäristöön.

Hakemuksessa on esitetty, että aikaisempi vakuus on riittävä myös terminaalin toiminnan vakuudeksi, mutta ei ole esitetty laskelmaa. Toiminnassa käsitellään aiemmasta poiketen huomattavia määriä eri jätelajeita. Ympäristölupapäätöksessä asetettavan vakuuden määrän tulee olla perusteltu ja riittävä suhteessa käsiteltävien jätteiden enimmäismäärään ja käsittelykustannuksiin.

Hakemuksen perusteella jalostamotoiminnan lopettaminen koskee niukasti tarkasteltuna niitä alueita, joilla jalostamon prosessiin liittyvä toiminta on lopetettu. Lupalautakunta katsoo, että lopettamismääräyksiä tarkasteltaessa jalostamon toiminta-alue on laajempi. Esimerkiksi Raision puolella olevat öljypellot ovat liittyneet jalostamon toimintaan. Jalostamotoimintaan liittyviä putkilinjoja ja muita rakenteita tulee selvittää laajemmalla alueella ja antaa tarvittavat lopettamismääräykset. Jalostamon toiminta on jatkunut vuosikymmeniä ja öljyllä pilaantumista on tapahtunut aikojen saatossa. Maaperää koskevista toimista tulee antaa lopettamismääräyksiä.

Lupalautakunnalla ei ole huomautettavaa aloittamislupahakemuksesta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti.